



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Профектор з наукової роботи

Сергій ПОДКОПАЄВ

08 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК4 Теоретичні засади і концепції сучасного менеджменту
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: третій (освітньо-науковий)

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітня програма: Менеджмент

Мова навчання: українська

Луцьк – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретичні засади і концепції сучасного менеджменту» для аспірантів спеціальності 073 Менеджмент.

31.08.2022 р. – 10 с.

Розробники: Ляшок Я.О., професор, д-р економ. наук, ректор ДВНЗ «ДонНТУ»;

Попова О.Ю., професор, д-р економ. наук, завідувач кафедри управління і фінансово-економічної безпеки.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління і фінансово-економічної безпеки

Протокол № 1 від. 31.08.2022 р.

31.08.2022 р.

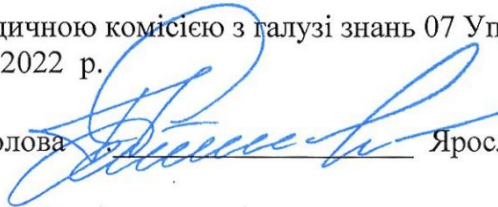
Зав. кафедри



Ольга ПОПОВА

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 07 Управління і адміністрування № 1 від “08” вересня 2022 р.

“08” вересня 2022 р. Голова



Ярослав ЛЯШОК

Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	Обов'язкова
Обсяг в кредитах ЄКТС	6	6
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	180	180
лекцій:	32	8
практичні заняття:	16	4
лабораторні заняття:	---	---
семінари:	---	---
самостійна робота:	132	168
Індивідуальна робота	---	---
Форма підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен
Дисципліну викладають	Викладач – Попова О.Ю., https://donntu.edu.ua/egf/ufeb , e-mail – olha.popova@donntu.edu.ua	

Передумови для вивчення дисципліни: менеджмент, економічна теорія, стратегічний менеджмент, економічна теорія.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – опанування знаннями парадигми, законів, закономірностей, принципів, історичних передумов розвитку менеджменту, набуття знань в сфері класичних та сучасних концепцій системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту, розвинення та удосконалення навичок проведення теоретичних, науково-методичних досліджень та реалізації практичної діяльності в сфері менеджменту на основі поглибленого пізнання функцій, методів, технологій прийняття управлінських рішень.

Завдання дисципліни полягає в навчанні, розвитку та удосконаленні системи знань фундаментальної теорії менеджменту та сучасної парадигми управління, що застосовуються у дослідженнях і/або формуванні наукових ідей та концепцій рішення комплексних проблем у галузі управління та адміністрування, застосовування новітньої методології наукової та педагогічної діяльності у сфері менеджменту.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

- ФК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.
- ФК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати наукову літературу з управління та адміністрування та ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел.
- ФК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері менеджменту в закладах вищої освіти.
- ФК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати

пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

ПРН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

ПРН08. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

3. Очікувані результати навчання

Після засвоєння дисципліни «Теоретичні засади і концепції сучасного менеджменту» здобувачі повинні:

- знати базові наукові теоретичні засади менеджменту;
- бути обізнаними в змісті та специфіці підходів до визначення об'єкту, предмету, методів менеджменту, основних функціях управління;
- визначати та позиціонувати етапи еволюції теорії менеджменту;
- вільно володіти термінологічним апаратом ;
- розуміти значення й особливості парадигми менеджменту, визначати актуальні зміни парадигми менеджменту
- уміти самостійно готувати презентацію, есе, що містить висвітлення проблеми, мети, методів та засобів дослідження, порядок обробки даних, висновки щодо вирішення поставленого завдання; вести діалог та наукову дискусію, захищати авторську позицію у сфері менеджменту та у викладацькій практиці;
- володіти навичками ознайомлювального, вибіркового й вивчаючого читання на матеріалах оригінальних наукових текстів зі спеціальності 073 Менеджмент ;
- володіти навичками написання есе, доповідей, заявок (зокрема для участі на конференціях);
- володіти навичками перекладу як з англійської мови на рідну, так і з рідної на англійську в межах фахової тематики;
- застосовувати професійну термінологію, понятійний апарат та лексику зі спеціальності 07 Менеджмент.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методи перевірки результатів навчання:

- презентація (поточний контроль);
- експрес тести за темами для самостійного вивчення (поточний контроль);
- експрес тести за темами лекційних занять (поточний контроль);
- проблемно-орієнтована дискусія за темами лекційних занять та темами самостійної роботи (поточний контроль);

- поточні контрольні роботи за темами лекційних занять та темами самостійної роботи (поточний контроль)
- екзамен (підсумковий контроль).

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль відбувається під час практичних занять.

Підсумковий (семестровий) контроль здійснюється у формі іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни «Теоретичні засади і концепції сучасного менеджменту», і в терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу. Максимальний бал, що може отримати аспірант за результатами поточного контролю дорівнює 40 балів. За наявності помилок або при несвоєчасному виконанні оцінка знижується до 60% від максимальної. Під час семестрового контролю враховуються результати усіх видів роботи відповідно до розподілу балів, які отримують аспіранти:

Поточний контроль для денної форми навчання								Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	Пр5	Пр6	Пр7	Пр8			
5	5	5	5	5	5	5	5	40	60	100
3	3	3	3	3	3	3	3	24		84

Поточний контроль для заочної форми навчання		Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
Пр1	Пр2			
20	20	40	60	100
12	12	24		84

Примітка: Пр 1, Пр 2 і т.д - практичні заняття

1) Пр1, Пр2 і т.д практичні заняття;

2) У чисельнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоєчасному виконанні).

Критерії оцінювання складових поточного контролю (залежно від поставлених задач та вибраної складової контролю перед аспірантом на поточному практичному занятті):

Презентація – макс. 5 балів:

- структура, логіка побудови:
 - * наявні всі елементи презентації (вступ, основна частина, заключна частина), вірно визначені об'єкт, предмет, мета, задачі, усі частини презентації містять необхідні елементи – макс. 3 б.,
- термінологічний апарат презентації:
 - * вживання термінів і понять є коректним та адекватним – макс. 2 б.

Експрес тести – макс. 5 балів:

- усе відповіді є правильними – макс. 5 б.

Проблемно-орієнтована дискусія – правильна структура, переконливість, лаконічність, коректність вживання фахової термінології, відповідність вимогам, наявність усіх елементів, етичність – від 0 до 5 балів,

Поточні контрольні роботи – правильність отриманих результатів, наявність ґрунтовних висновків, викладення методики вирішення поставлених задач – від 0 до 5 балів.

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

За 100-бальною шкалою	Для іспиту
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. *Історичне підґрунтя еволюційної трансформації світової управлінської думки*

Історіографія менеджменту.

Донауковий період управління

Управлінська думка і практика управління в ранніх цивілізаціях Сходу

Ретроспективний аналіз виникнення менеджменту як науки: передфаза наукового управління.

Управлінська думка і практика управління в ранніх цивілізаціях Сходу

Промислова революція та її вплив на розвиток менеджменту

Розвиток менеджменту в індустріальній системі

Тема 2. *Парадигма та еволюція теорії менеджменту.*

Основні принципи філософії менеджменту: історизму, об'єктивності, комплексності, системності. Базові наукові теоретичні засади менеджменту. Підходи до визначення менеджменту. Об'єкт, предмет, методи менеджменту. Основні функції управління.

Тема 3. *Еволюція теорії та концепцій менеджменту.*

Класична теорія (школа наукового управління, адміністративна (класична) школа).

Неокласична (поведінкова) теорія (школа «людських відносин», школа організаційної поведінки).

Кількісна теорія.

Парадигма менеджменту. Зміни парадигми менеджменту.

Еволюція теорій в менеджменті.

Класична теорія менеджменту (школа наукового управління й адміністративні школа управління): напрямки і цілі досліджень, основні здобутки, значення для сучасної практики, обмеженість.

Неокласична теорія менеджменту (школа людських стосунків та школа організаційної поведінки): спрямованість досліджень, внесок у розвиток науки управління, основні недоліки.

Тема 4. *Фундаментальні теорії менеджменту.*

Ранні підходи до менеджменту: класичний підхід; поведінковий підхід; кількісний підхід. .

Класична теорія менеджменту: школа наукового управління; адміністративна школа (класична теорія організації).

Поведінковий підхід: школа людських відносин; школа організаційної поведінки.

Кількісний підхід (школа науки управління).

Інтегровані підходи до управління (процесний, системний, ситуаційний).

Тема 5. *Система управління, її функції та елементи.*

Елемент системи управління (технічні, технологічні, організаційні і соціальні).

Основні складові організаційного процесу: поділ праці ; делегування повноважень; створення механізмів координації

Тема 6. *Сучасна парадигма управління : загальна характеристика концепцій*

Синергетичний підхід

Теорія гри

Теорія хаосу

Тема 7. *Групи мотиваційних теорій*

Первинні, в основі яких лежить специфічна «модель» працівника-людини;

Змістовні, що аналізують структуру потреб і мотивів особистості і їх вияву;

Процесуальні, що вивчають вплив на мотивацію зовнішніх чинників.

Тема 8. Нова парадигма концепцій управління

Управління якістю.

Системно-еволюційна теорія організації

Концепція процесного управління

Концепція управління за цілями

Концепція контролінгу

Концепція проектно-орієнтованого командного управління

Концепція реінжинірингу бізнес-процесів

Концепція тайм-менеджменту

Концепція ризик-менеджменту

Концепція бренд-менеджменту

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історичне підґрунтя еволюційної трансформації світової управлінської думки.	2	2
2	Тема 2. Парадигма та еволюція теорії менеджменту.	2	
3	Тема 3. Еволюція теорії та концепцій менеджменту	2	
4	Тема 4. Фундаментальні теорії менеджменту	2	
5	Тема 5. Система управління, її функції та елементи	2	2
6	Тема 6. Сучасна парадигма управління : загальна характеристика концепцій	2	
7	Тема 7. Групи мотиваційних теорій	2	
8	Тема 8. Нова парадигма концепцій управління	2	
	Усього годин:	16	4

6.3 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історичне підґрунтя еволюційної трансформації світової управлінської думки.	15	21
1.1	Ідеї Платона і Аристотеля. Системна методологія концепцій і моделей сучасного менеджменту		
1.2	Методи аналізу концепцій і моделей сучасного менеджменту		
2	Тема 2. Парадигма та еволюція теорії менеджменту.	16	21
2.1	Передумови виникнення теорії управління, еволюція та становлення концептуальних поглядів, фактори розвитку управлінської думки. Сутність і змісту генезису теорії управління. Етапізація розвитку фундаментальних засад та наукових шкіл наукового менеджменту.		
2.2	Типологія парадигм, вектор зміни парадигми, швидкість та фактори змін		
3	Тема 3. Еволюція теорії та концепцій менеджменту	15	21
3.1	Еволюція та генезису основних концепцій управління персоналом		

3.2	Еволюція теорії менеджменту в українській економічній думці		
3.3	Теорія менеджменту, був М.І. Туган-Барановський		
3.4	Концепція адміністративної єдності Ф.Р. Дунаєвського		
4	Тема 4. Фундаментальні теорії менеджменту	16	21
4.1	Класична школа менеджменту А. Файоля, «Теорія бюрократії» М. Вебера. Школа людських відносин (Ф. Тейлор, Г. Емерсон, А. Файоль, Е.Мейо, А.Маслоу та інші)		
4.2	Моделі управління: автократична, економічна, нова		
5	Тема 5. Система управління, її функції та елементи	15	21
5.1	Моделі менеджменту в концепції конкуруючих цінностей: 1) раціональних цілей (Ф.Тейлор, Л. і Ф. Джілбрейти); 2) Внутрішніх процесів (А. Файоль, М. Вебер) 3) Людських відносин (Е. Мейо, М. Фоллетт, К. Бернард) 4) Відкритих систем (Е. Тріст і К. Бемфорт, Дж. Вудворт, Т. Берне і Дж. Стелкер, П. Лоуренс і Дж. Лорш, Т. Пітере і Р. Уотерман)		
5.2	Концепція «організації, яка розвивається» Бернарда Лівехуда		
6	Тема 6. Сучасна парадигма управління : загальна характеристика концепцій	16	21
6.1	Школа наукового менеджменту Пітера Друкера		
6.2	Еволюційний розвиток організації, «LEAN-організації»		
6.3	Концепція «ощадливого виробництва»: «Точно-вчасно», TPM, SMED, «Канбан», «Дзідока», «Кайдзен»		
7	Тема 7. Групи мотиваційних теорій	15	21
7.1	Теорія «Х» та «Y»Д. МакГрегора		
7.2	Концепція загальних цінностей організації Д. Бодді та Р. Пейтона		
7.3	Організаційний розвиток за циклом PDCA (plan – do – check – act), за трьохфазним циклом: «розморожування - зміна - заморожування», п'ять етапів зростання: креативність, директивне керівництво, делегування, координація та колаборація; шість елементів моделі є такими: цілі, структура, винагорода, допоміжні механізми, відносини, лідерство як центральний компонент; шість стадій розвитку: залицання, малоліття, бурхливі роки (оригінальна назва «Давай-давай»), юність, ранній та пізній розквіт. Стадії деградації включають в себе аристократизм, Салем-сіті (оригінальна назва «Рекрімінатія»), бюрократію та смерть; два типи змін: «налаштування» і «безперервної адаптації до змін у зовнішньому середовищі»;		
7.4	Роль трансформаційних та трансакційних лідерів, зв'язків між елементами та їх ефективність; модель організаційної трансформації Дойля-Стерна; п'ятиелементна система, що складається із стратегії, структури, процесів, винагороди та людей (персонал);		
8	Тема 8. Нова парадигма концепцій управління	16	21
8.1	Інноваційно-цифрова парадигма як основа досягнення сталості в умовах кризи та невизначеності		

8.2	Концепція VUCA як концепція вираження несталості, неупорядкованості, хаосу і нестабільності		
8.3	Концепція реінжинірингу бізнес-процесів або концепція Business Process Reengineering; концепція проектно-орієнтованого командного управління; концепція тотального управління якістю; концепція управління ефективністю бізнесу (Business Performance Management)		
	Усього годин :	132	168

6.4 Індивідуальні та/або групові завдання

Виконання навчально-дослідного завдання не передбачено.

7. Література

7.1. Основна

1. Воронкова В. Г., Ажажа М. А., Нікітенко В. О. Концепції та моделі сучасного менеджменту: Науково-методичний посібник для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Запоріжжя: ЗНУ. 2022. 202 с.
2. Теорія і концепції менеджменту: навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс]: навчальний посібник для здобувачів третього (наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова, З.В. Григорова Електронні текстові дані. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 66 с Режим доступу:
<https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/46446/1/Teoriia%20i%20kontseptsii%20menedzhmentu.pdf>
3. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / [Г. Є. Мошек та ін. ; за ред. Мошека Г. Є.]. Київ : Ліра-К, 2017. 527 с.
4. Сучасні концепції менеджменту: Навч. посібник / За. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.І. Федулової. К.: Центр учбової літератури, 2007. 536 с.

7.2. Допоміжна

1. Гришко В. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування в умовах діджиталізації економіки України. Економіка і регіон 2021. № 1 (80) С. 61-67. DOI 10.26906/EiR.
2. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій : теорія та практика: навч. посібн. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 190 с.
3. Бабчинська О. І. Ключові аспекти сучасної парадигми управління підприємством. Ефективна економіка. 2019. № 5. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.5.30
4. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій: навч. посібн. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 560 с.
5. Монастирський Г.Л. Теорія організацій: підручник. 2-е видання. Тернопіль: Крок, 2019. 368 с.
6. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика : монографія. Херсон : Олді плюс. Кн. 5 / [Кузнєцов Е. А. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Кузнєцова Е. А. 2017.
7. Пан Л.В. Зміна традиційної парадигми менеджменту: причини та сутність. URL:
<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a7e062d8-6c15-479e-b231-2f60c9de3789/content>

8. Овчиннікова Т.В. Еволюція теорії менеджменту в українській економічній думці як пошук ефективних методів управління людською діяльністю. 2006.
<https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/5f6673ec-c593-4021-b6b8-290e47852ca4/content>

7.3. Методична

1. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Теоретичні засади і концепції сучасного менеджменту» / О.Ю. Попова, Я.О. Ляшок Луцьк: ДонНТУ, 2023. 30 с. (заплановано).

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).
2. Інтернет портал для управлінців. URL: www.management.com.ua/
3. Management Science. URL: <https://pubsonline.informs.org/page/mnsc/submission-guidelines>
4. Management Science. URL: <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=21307&tip=sid>
5. Journal of Management Science (JMAS). URL: https://www.google.com/search?q=Management+Science+journal&sa=X&ved=2ahUKEwi82b_4m5f-AhUCzYsKHbAACxs4ChDVAnoECCEQAQ&biw=1440&bih=781&dpr=2
6. Journal of Management Science and Engineering (JMSE). URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-management-science-and-engineering>
7. International Journal of Management Science and Business Administration. URL: <https://ideas.repec.org/s/mgs/ijmsba.html>
8. International Journal of Economics & Management Sciences. URL: <https://www.hilarispublisher.com/economics-and-management-sciences.html>